

PROGRAM ZA OSTVARIVANJE PRAVA I POTREBA DJECE GRADA SPLITA

GRAD SPLIT
KOORDINACIJSKI ODBOR GRADA SPLITA U AKCIJI
“GRADOVI I OPĆINE – PRIJATELJI DJECE”

2016.-2017.

UVOD

Program za ostvarivanje prava i potreba djece na području Grada Splita za razdoblje 2016. – 2017. godine utvrđuje ulogu lokalne uprave i samouprave, stručnih službi, ustanova, institucija, organizacija civilnog društva i svih tijela koji provode ili su u mogućnostima provoditi aktivnosti kojim se stvaraju kvalitetni uvjeti djeci za kvalitetan razvoj, život i korisno sudjelovanje u lokalnoj i široj zajednici.

Program afirmira holistički pristup cjelokupne zajednice usmjerene na dobrobit djece, stvarajući sigurno i poticajno okružje za djecu. Ovim Programom se nadograđuje Program za ostvarivanje prava i potreba djece Grada Splita za razdoblje 2014.-2015. te utvrđuje pet strateških ciljeva proizašlih iz akcije „Gradovi i općine – prijatelji djece“.

Usmjerenost prema zaštiti i promicanju prava djece u Republici Hrvatskoj utvrđena je *Ustavom* te statusom Republike Hrvatske kao stranke *Konvencije o pravima djeteta*, međunarodnog dokumenta kojeg je Glavna skupština Ujedinjenih naroda usvojila 20. studenoga 1989. godine, a Republika Hrvatska ratificirala 8. listopada 1991. godine.

Odbor za prava djeteta UN-a identificirao je četiri načela na kojima se temelje sva prava sadržana u Konvenciji:

- **Načelo nediskriminacije** prema kojem djeca ne smiju trpjeti diskriminaciju neovisno o rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog, etničkog ili socijalnog podrijetla, imovine, teškoća u razvoju, obiteljskog podrijetla ili kakve druge okolnosti.
- **Načelo najboljeg interesa djeteta** prema kojem se u svim akcijama koje se u svezi s djecom poduzimaju javne ili privatne ustanove socijalne skrbi, sudovi, državna uprava ili zakonodavna tijela, mora prvenstveno voditi računa o interesima djece.
- **Načelo prava na život i maksimalan razvoj** prema kojem se djeci u najvećoj mogućoj mjeri treba osigurati opstanak i razvoj u svim vidovima života, uključivši tjelesni, emotivni, psihosocijalni, kognitivni, društveni i kulturni.

-
- **Načelo slobode mišljenja i izražavanja** prema kojem se djeci mora omogućiti slobodno izražavanje svojih stavova i aktivno sudjelovanje u rješavanju svih pitanja koja se na njega odnose, te ih uvažavati sukladno dobi i zrelosti.

Konvencija kroz 54 članaka utvrđuje prava djeteta:

- **Prava preživljavanja** koji osiguravaju djetetu zadovoljavanje temeljnih potreba za njegovu opstojnost: pravo na život, pravo na odgovarajući životni standard, pravo na prehranu, pravo na smještaj, pravo na zdravstvenu pomoć.
- **Razvojnoprava** koja osiguravaju djetetu najbolji mogući razvoj: pravo na obrazovanje, pravo na igru, pravo na slobodno vrijeme, pravo na kulturne aktivnosti, pravo na informiranje, pravo na slobodu misli i izražavanja.
- **Zaštitna prava** koji osiguravaju zaštitu djeteta: pravo na zaštitu od zloporabe, zapostavljanja i izrabljivanja, na zabranu dječjeg rada, zaštitu od droga, alkohola, duhana, na zaštitu djece izbjeglica, djece u oružanim sukobima, djece u zatvorima.
- **Prava sudjelovanja** koja omogućuju djetetu aktivno sudjelovanje u svojem regionalnom, nacionalnom i svjetskom okruženju, koja ga pripremaju kao aktivnog građanina u budućnosti.

U izradi Programa, pored prethodno navedenih dokumenata, korišteni su i drugi dokumenti Republike Hrvatske, nacionalne strategije za prava djece, planovi aktivnosti za prava i interese djece te Strategija Vijeća Europe za prava djeteta 2016.-2021. godine. Analizom su obuhvaćeni i važeći dokumenti Grada Splita, programi javnih potreba iz područja predškolskog odgoja, obrazovanja, kulture i sporta, programi socijalne i zdravstvene skrbi, komunalne izgradnje i održavanja te druga strateška i planska dokumentacija Grada.

Akcija „Gradovi – prijatelji djece“ (Child Friendly City) je kao globalna inicijativa UNICEF-a pokrenuta 1996. godine s ciljem stvaranja gradova

po mjeri djece. U Hrvatskoj je Akcija započela 1999. godine, a vode je Savez društava Naša djeca Hrvatske i Hrvatsko društvo za preventivnu i socijalnu pedijatriju pod pokroviteljstvom Ureda UNICEF-a za Hrvatsku. Akcija potiče lokalne zajednice da ulažu u usluge za djecu, sigurno i zdravo okruženje, zdravlje, obrazovanje, kulturu, sport, slobodno vrijeme djece te daju podršku roditeljima u odgoju djece. Gradovi i općine, koji zadovolje kriterije iz programa, stječu počasni naziv „Grad ili Općina – prijatelj djece“.

Grad Split u suradnji s institucijama, ustanovama, organizacijama civilnog društva i pojedincima, kontinuirano ulaže u programe, projekte i razne aktivnosti usmjerene prema djeci u cilju ostvarivanja njihovih prava te očuvanja i unaprjeđenja životnog standarda. Time je Grad Split stekao uvjete za aktivno uključivanje u akciju „Gradovi i općine – prijatelji djece“. Službeni i formalni pristup obavljen je donošenjem Zaključka o pristupanju akciji „Grad Split – prijatelj djece“ kojeg je Gradsko poglavarstvo Grada Splita donijelo na svojoj 157. sjednici održanoj 7. prosinca 2007. godine („Službeni glasnik Grada Splita“ br. 36/2007).

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (popis stanovništva iz 2011. godine) te Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije, u Gradu Splitu je:

Dob djece:	Broj djece, mladeži i stanovnika:	% djece prema broju stanovnika:
0 - 4 godina:	8.713	4,89
5 - 9 godina:	8.428	4,73
10 -14 godina:	9.524	5,35
15 - 19 godina:	10.627	5,97
Ukupno djece:	37.292	20,94
Ukupno stanovnika:	178.102	---

Sukladno smjernicama Akcije, Program za ostvarivanje prava i potreba djece Grada Splita za razdoblje 2016. – 2017. godine razrađuje svih deset programskih područja Akcije te ih reorganizira u pet područja važnih za kvalitetno odrastanje djece:

1. Programska i financijska usmjerenost prema djeci;
2. Zdravo dijete u zdravom i sigurnom gradu;
3. Kvaliteta odgoja i obrazovanja na svim razinama;
4. Obiteljska i institucionalna skrb o djeci;
5. Kultura, sport i slobodno vrijeme djece.

Program je izradio Koordinacijski odbor Grada Splita u akciji „Gradovi i općine - prijatelji djece“ koji je osnovan 28. ožujka 2011. godine, Rješenjem o osnivanju i imenovanju („Službeni glasnik Grada Splita“ br. 10/2011, 7/2013, 7/2014, 8/2016).

Imenovani Koordinacijski odbor izradio je i Program za ostvarivanje prava i potrebe djece Grada Splita za razdoblje 2014. – 2015. godine kao i svu drugu dokumentaciju koja je priložena kandidaturi Grada Splita te upućena, u rujnu 2014. godine, Središnjem koordinacijskom odboru akcije „Gradovi i općine - prijatelji djece“.

Nakon obavljenog uvida u dostavljenu dokumentaciju, izvida na terenu, provedenog istraživanja mišljenja i stavova među djecom i odraslim građanima Grada Splita, Središnji koordinacijski odbor je donio odluku kojom se Gradu Splitu dodjeljuje prestižni naziv „Grad Split – prijatelj djece“. Svečanost dodjele prestižnog naziva javno je obavljena 24. studenoga 2014. godine u Zagrebu, na godišnjem Savjetovanju za koordinate akcije „Gradovi i općine - prijatelji djece“. Svečanosti su nazočili, i plaketu preuzeli, predstavnici Dječjeg gradskog vijeća Grada Splita koje je konstituirano 24. rujna 2014. godine.

Oba programa su dostupna na službenoj web-stranici gradskog projekta „Grad Split – prijatelj djece“ www.split-prijatelj-djece.hr.

1. PROGRAMSKA I FINANCIJSKA USMJERENOST PREMA DJECI

Opis

Sudionici akcije „Gradovi i općine - prijatelji djece“ u obvezi su svake godine izraditi Izvedbeni plan za ostvarivanje prava i potreba djece tj. lokalni akcijski plan za djecu koji proizlazi iz programa ili strategija za djecu. U izradi strategija, programa i planova trebaju, uz Koordinacijski odbor Akcije, sudjelovati nadležna tijela gradske uprave, stručne službe, ustanove, institucije, udruge i drugi pravni subjekti i pojedinci koji skrbe za djecu. Od osobite je važnosti da u izradi svih dokumenata sudjeluju djeca.

U pripremi akcijskog plana svi sudionici analiziraju postojeće stanje, postignuti napredak i dogovaraju se o budućim mjerama za provođenje programskih zahtjeva Akcije. Predlagatelji i nositelji plana obvezni su pratiti njegovu realizaciju i buduće mjere za postizanje programskih zahtjeva Akcije.

Prepoznate potrebe Grada Splita sadržane su u ciljevima kvalitetnog programiranja i planiranja s posebnim naglaskom na aktivno sudjelovanje djece u procesima. U tijeku je izrada Strategije za ostvarivanje prava i potreba djece kao dokumenta koji bi obuhvatio dugoročnije razdoblje od postojećih dvogodišnjih programa. Strategija se radi na osnovi analiza postojećeg stanja svakog pojedinog programskog područja Akcije, postavljanja ciljeva po područjima te utvrđivanja prioriteta na osnovi čega se predlažu mjere, procjenjuju troškovi te utvrđuju nositelji i odgovorna tijela za svaku pojedinačnu mjeru. Pri izradi Strategije koristi se participativni pristup, te se uključuje šira javnost u svim fazama njezine pripreme i provedbe.

Gradovi - prijatelji djece trebaju sustavno voditi brigu o planiranim i utrošenim sredstvima za djecu prvenstveno na razini gradskog proračuna jer na to imaju direktan utjecaj. U planiranju programa u obrazovanju, kulturi, sportu, socijalnoj skrbi, zdravstvenoj zaštiti, komunalnoj izgradnji i održavanju potrebno je poseban osvrt, u smislu aktivnosti i sredstava, dati na one koje se direktno ili indirektno odnose na prava i potrebe djece. U situacijama kada se utvrđuje manjak prihoda u odnosu na plan proračunskih

sredstava potrebno je maksimalno zaštititi one projekte i aktivnosti koji se odnose na djecu.

Organizacije civilnog društva uz rad gradske uprave te drugih institucija mogu imati veliku ulogu pri unaprjeđenju života djece. Od usvajanja Konvencije o pravima djeteta osnovan je veliki broj nevladinih udruga koje su predane praćenju, promicanju i zaštiti prava djece. Gradovi i općine trebaju razvijati partnerstvo s organizacijama civilnog društva koje su svojim radom upućene na djecu te im davati potporu u radu: organizacijski, tehnički i financijski.

Ciljevi

1. Sustavno programirati i planirati programe, projekte i aktivnosti za djecu

Aktivnosti:

- 1.1. Izrađivati kratkoročne i/ili dugoročne programe za ostvarivanje prava i potreba djece Grada Splita;
- 1.2. Izrađivati godišnje Izvedbene planove za ostvarivanje prava i potreba djece Grada Splita, za svaku godinu razdoblja Strategije;
- 1.3. Izrađivati godišnje Izvještaje i analize o stanju programa i aktivnostima za djecu u gradu, za svaku godinu razdoblja Strategije;
- 1.4. Na godišnjoj razini izvještavati javnost o stanju akcije „Grad Split – prijatelj djece“ te programa i aktivnostima za djecu u gradu, za svaku godinu razdoblja Strategije;
- 1.5. Izraditi i kontinuirano ažurirati bazu podataka „Splitska pernica“ o programima i aktivnostima za djecu Grada Splita.

2. Kontinuirano osiguravati aktivno sudjelovanje djece u ostvarivanju svojih prava i potreba

Aktivnosti:

- 2.1. Osiguravati uvjete za rad Dječjih foruma;
- 2.2. Osiguravati uvjete za rad Dječjeg gradskog vijeća Grada Splita;

- 2.3. Realizirati godišnje susrete djece s gradonačelnikom;
- 2.4. Svake godine realizirati akciju „Poruke djece odraslima“ ili neku sličnu akciju;
- 2.5. Kontinuirano održavati web-stranicu „Grad Split – prijatelj djece“.

3. Provoditi edukacije o Konvenciji UN-a o pravima djeteta

Aktivnosti:

- 3.1. Izraditi i ažurirati programe edukacije djece i odraslih o Konvenciji;
- 3.2. Kontinuirano provoditi edukaciju djece o Konvenciji;
- 3.3. Kontinuirano provoditi edukacija odraslih o Konvenciji.

4. Kontinuirano i sustavno osiguravati financijska sredstva u gradskom proračunu za potrebe djece

Aktivnosti:

- 4.1. U postupku pripreme gradskog proračuna, sukladno Strategiji, Gradonačelniku predati podatke o prioritetnim potrebama djece Grada Splita;
- 4.2. Na godišnjoj razini izvještavati o planiranim i realiziranim financijskim sredstvima u gradskom proračunu za potrebe djece.

5. Kontinuirano surađivati s udrugama za djecu

Aktivnosti:

- 5.1. Kontinuirano ažurirati podatke o udrugama za djecu na razini Grada Splita;
- 5.2. Osiguravati razne oblike potpora radu udruga za djecu;
- 5.3. Kontinuirano pratiti rad udruga za djecu koje su dobile sredstva iz gradskog proračuna.

6. Kontinuirano davati javnu potporu i priznanja organizacijama i pojedincima koji su zaslužni za rad s djecom

Aktivnosti:

- 6.1. Kontinuirano pomagati organizacijama i pojedincima u javnoj prezentaciji njihovih projekata za djecu;
- 6.2. Kontinuirano davati javna priznanja grada za godišnji rad ili životno djelo organizacijama i pojedincima koji uspješno rade s djecom na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini.

Nositelji aktivnosti

Dječje gradsko vijeće, Dječji forum, Gradonačelnik, Gradsko vijeće, stručne službe Grada, Koordinacijski odbor Grada Splita, ustanove, institucije, udruge i svi drugi subjekti koji djeluju na području Grada Splita te skrbe o djeci

Indikatori

- Izrađen Program za ostvarivanje prava i potreba djece Grada Splita za razdoblje 2016. – 2017. godine;
- Izrađen Izvedbeni plan za ostvarivanje prava i potreba djece Grada Splita za 2016. godinu;
- Izrađen Izvedbeni plan za ostvarivanje prava i potreba djece Grada Splita za 2017. godinu;
- Izrađena Strategija za ostvarivanje prava i potreba djece Grada Splita za razdoblje 2018. – 2022. godine;
- Konstituirano Dječje gradsko vijeće Grada Splita u novom mandatu 2016.-2018.g.;
- Broj odrađenih aktivnosti Dječjeg gradskog vijeća;
- Osnivanje minimalno dvaju Dječjih foruma;
- Broj odrađenih aktivnosti svakog Dječjeg foruma;
- Postotak djece i odraslih obuhvaćen edukacijom o UN-ovoj Konvenciji o pravima djeteta;
- Izrađeno i objavljeno Izvešće o provedbi Programa za ostvarivanje prava i potreba djece Grada Splita za razdoblje 2014. – 2015. godine.

2. ZDRAVO DIJETE U ZDRAVOM I SIGURNOM GRADU

Opis

S ciljem omogućavanja zdravog psihosocijalnog i fizičkog okruženja koje promiče dobrobit djece gradovi i općine trebaju podupirati rad ustanova, institucija i organizacija civilnog društva koje u opsegu svojih poslova, programa, projekata i aktivnostima rade na zaštiti zdravlja djece, očuvanja čistog i zdravog okoliša, stvaranju pozitivnih ekoloških navika, sigurnosti boravka u vrtićima, školama i drugim ustanovama, sigurnost kretanja u prometu te općenito sigurnost djece u gradu.

Gradovi i općine trebaju brinuti o zdravlju svih svojih građana, a posebice o djeci jer je svaka investicija u rani razvoj djeteta najbolja investicija. Financijska sredstva treba usmjeravati prema učinkovitim programima i i projektima koji osiguravaju zdravi život djeteta. Bitan segment djelovanja trebaju biti formalni i neformalni oblici odgoja i obrazovanja za zdravlje kroz aktivnosti odgojno-obrazovnih ustanova, zdravstvenih ustanova te rada organizacija civilnog društva koji će sveukupno putem tematskih predavanja, radionica, tribina, izrade edukativnih materijala te raznih medijskih aktivnosti promicati zdrav stil života.

Ciljevi

1. Poticanje na odgovorni odnos prema okolišu te odgajanje budućih naraštaja sukladno principima održivog razvoja

Aktivnosti:

- 1.1. Prekinuti praksu korištenja jednokratnih plastičnih čaša u gradskim ustanovama, osigurati višekratne čaše i razvijati svijesti kod djece zašto je njihovo korištenje važno;
- 1.2. Organizirati javnu tribinu na temu: Dijete u sigurnom i zdravom gradu.

2. Potpora aktivnostima obilježavanja značajnih datuma vezanih uz zdrav okoliš

Aktivnost:

2.1. Nastaviti s kvalitetnim aktivnostima obilježavanja značajnih ekoloških datuma.

3. Razvoj mreže biciklističkih staza

Aktivnost:

3.1. Izgraditi bar jednu biciklističku stazu u dužini od nekoliko kilometara, prijedlog: povezati postojeću na Zapadnoj obali prema Marjanu i istočnim dijelovima obale do Duilova.

4. Kontinuirana izgradnja infrastrukture potrebne za lakšu komunikaciju i kretanje djece s invaliditetom i teškoćama u razvoju

Aktivnosti:

4.1. U suradnji s osnovnim školama koje su prilagođene provjeriti postoje li nedostaci u pristupu školi, klupama za djecu u invalidskim kolicima, wc za djecu s invaliditetom, liftu i upotpuniti ih, također osigurati u potpunosti pristup (kvalitetne rampe i čišćenje od parkiranih automobila) u zdravstvenim, predškolskim, kulturnim i sportskim ustanova koje koriste djeca s invaliditetom u koordinaciji s udrugama roditelja djece s teškoćama u razvoju;

4.2. Izrada interaktivne karte ustanova potpuno dostupnih djeci s invaliditetom i teškoćama u razvoju.

5. Osloboditi školska dvorišta i igrališta od parkiranih automobila

Aktivnost:

5.1. Koordinirati aktivnosti škola, policije i komunalnih redara u cilju prestanka s praksom parkiranja na školskim dvorištima i igralištima.

Nositelji aktivnosti

Dječje gradsko vijeće, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Splitsko – dalmatinska županija, Grad Split, Klinički bolnički centar Split, Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije, Dom zdravlja SDŽ, Poliklinika za rehabilitaciju osoba

sa smetnjama u razvoju, zdravstvene ustanove, odgojno-obrazovne ustanove, organizacije civilnog društva, Koordinacijski odbor Grada Splita

Indikatori

- Izrađena baza podataka programa vezanih za edukaciju djece o čistom i zdravom okolišu;
- Izrađena baza podataka aktivnosti vezanih za obilježavanje značajnih datuma vezanih uz čist i zdrav okoliš;
- Duljina izgrađenih biciklističkih staza;
- Izrađena interaktivna karta ustanova potpuno dostupnih djeci s invaliditetom i teškoćama u razvoju;
- Sačuvan status projekta „Rodilište – prijatelj djece“;
- Postignut status projekta „Za osmijeh djeteta u bolnici“ i „Dječji odjel – prijatelj djece“;
- Broj djece s teškoćama u razvoju uključenih u adekvatne i kvantitativno zadovoljavajuće rehabilitacijske programe;
- Broj provedenih aktivnosti u prevenciji rizičnog ponašanja djece;
- Broj roditelja i djece uključenih u aktivnosti u prevenciji ozljeda djece;
- Broj roditelja i djece uključenih u aktivnosti u prevenciji pretilosti djece;
- Povećanje postotka dojene novorođenčadi.

3. KVALITETA ODGOJA I OBRAZOVANJA NA SVIM RAZINAMA

Opis

Odgoj i obrazovanje predškolske djece odvija se u četiri predškolske ustanove kojima je osnivač Grad Split i 22 ustanove kojima su osnivači fizičke osobe, udruge ili vjerske zajednice. Program je organiziran u jasličkim i vrtičkim skupinama.

Osnovnoškolski odgoj i obrazovanje se provode u 27 osnovnih škola kojima je osnivač Grad Split. Uz redovnu nastavu, škole svoj odgojno-obrazovni rad provode i kroz razne oblike dodatne i dopunske nastave, izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti, terenske nastave, školskih zadruga, te angažmanom kroz razne javne kulturne i sportske aktivnosti.

Srednjoškolski odgoj i obrazovanje se provode u 22 srednje škole i dva učenička doma kojima je osnivač Splitsko-dalmatinska županija te sedam srednjih škola kojima su osnivači fizičke ili druge pravne osobe.

Prepoznate potrebe Grada Splita sadržane su u ciljevima stvaranja kvalitetnih uvjeta za odgoj i obrazovanje djece.

Ciljevi

1. Potpora aktivnostima i radu s djecom s teškoćama u učenju i razvoju

Aktivnosti:

- 1.1. Povećanje broja stručnih suradnika u predškolskim ustanovama i školama sukladno potrebama i važećim Državnim pedagoškim standardima;
- 1.2. Financiranje osobnih pomoćnika i asistenata u nastavi u predškolskim ustanovama i školama iz raznih izvora financiranja.

2. Potpora aktivnostima i radu s darovitom djecom

Aktivnosti:

- 2.1. Evidencija stručno provedenih testiranja darovitosti i izrada posebnih programa za tu djecu sukladno rezultatima;
- 2.2. Povećanje broja predškolskih ustanova i škola uključenih u rad s darovitom djecom;
- 2.3. Edukacija voditelja programa rada s darovitom djecom.

3. Izrada baze podataka aktivnosti predškolskih ustanova i škola koji se realiziraju izvan redovnog programa

Aktivnost:

- 3.1. Suradnja s predškolskim ustanovama i školama – razmjena informacija.

4. Razvoj mreže predškolskih ustanova

Aktivnost:

- 4.1. Kontinuirano i sustavno razvijanje mreže predškolskih ustanova kojima su osnivači Grad Split, fizičke osobe, udruge i vjerske zajednice.

5. Razvoj mreže osnovnih škola

Aktivnosti:

- 5.1. Kontinuirano i sustavno razvijanje mreže osnovnih škola Grada Splita;
- 5.2. Kontinuirano praćenje potreba djece i roditelja za organizacijom produženog boravka djece u školama.

6. Stvarati uvjete i prostor za provođenje aktivnosti odgoja i obrazovanja

Aktivnosti:

- 6.1. Izgradnja i održavanje objekata predškolskih ustanova i škola;
- 6.2. Uređenje okoliša predškolskih ustanova i škola;
- 6.3. Izgradnja i održavanje školskih sportskih dvorana.

7. Poticanje izvrsnosti učenika

Aktivnosti:

- 7.1. Sukladno proračunskim sredstvima nastaviti sa stipendiranjem učenika;
- 7.2. Priznanja učenicima koji su postigli izniman uspjeh i rezultate na državnim i međunarodnim natjecanjima u znanju.

Nositelji aktivnosti

Dječje gradsko vijeće, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Splitsko-dalmatinska županija, Grad Split, odgojno-obrazovne ustanove, organizacije civilnog društava, Koordinacijski odbor Grada Splita

Indikatori

- Broj stručnih suradnika u predškolskim ustanovama i školama;
- Broj osobnih pomoćnika i asistenata u nastavi;
- Broj predškolskih ustanova i škola uključenih u rad s darovitom djecom;
- Broj stručnih testiranja darovitosti;
- Broj izrađenih posebnih programa za darovitu djecu te broj djece koja te programe pohađaju;
- Formirana baza podataka o aktivnostima predškolskih ustanova i škola;
- Broj učenika u organiziranim produženim boravcima u školama;
- Realizacija projekata izgradnje, dogradnje i nadogradnje predškolskih ustanova i škola;
- Realizacija izgradnje školskih sportskih dvorana;
- Broj stipendista i ukupan iznos izdvajanja za stipendije;
- Broj priznanja učenicima.

4. OBITELJSKA I INSTITUCIONALNA SKRB O DJECI

Opis

Gradovi i općine u suradnji s lokalnim Centrima za socijalnu skrb, svim drugim ustanovama i organizacijama za socijalnu skrb trebaju posebnu brigu posvećivati poboljšanju životnih uvjeta djece koja žive u teškim socijalnim uvjetima. Dijete ima pravo na socijalnu sigurnost i socijalno osiguranje te pravo na životni standard koji odgovara njegovu tjelesnom, psihičkom i društvenom razvoju. Potrebno je stalno koordinirati aktivnosti Grada, sustava socijalne skrbi i policijske uprave u cilju zajedničkog stvaranja kvalitetnih uvjeta za život, rast i razvoj djece.

Uloga roditelja u odgoju djece je nezamjenjiva, stoga je i cjelokupno društvo obvezno izgrađivati sustav pomoći roditeljima i obitelji u stvaranju kvalitetnih uvjeta za skladan razvoj djece i mladih. Uvjeti za podizanje i odgoj djece danas su vrlo su zahtjevni, stoga postoji i sve veća potreba za educiranjem roditelja. Gradovi i općine u suradnji s institucijama, ustanovama i organizacijama civilnog društva trebaju razvijati programe pružanja savjetodavne i praktične potpore roditeljima kroz razvoj mreže usluga na razini jedinice lokalne samouprave.

Ciljevi

1. Osigurati kvalitetan rast i razvoj djece u obitelji

Aktivnosti:

- 1.1. Osigurati uvjete za siguran i kvalitetan rast i razvoj djeteta u obiteljskom okruženju;
- 1.2. Osigurati uvjete i adekvatno okruženje djeci i roditeljima za kvalitetno provođenje slobodnog vremena i igru;
- 1.3. Osigurati socijalne usluge i programe podrške i osnaživanja roditelja u lokalnoj zajednici.

2. Razvijati raznolike i dostupne socijalne usluge za djecu i obitelji u socijalnom riziku

Aktivnosti:

- 2.1. Detektirati socijalne rizike za djecu i obitelji u gradu Splitu;
- 2.2. Razvijati postojeće programe uz uključivanje većeg broja djece i obitelji i većeg broja pružatelja usluga;
- 2.3. Osigurati i unaprijediti koordiniranost različitih sustava u postupanju i u cilju zaštite dobrobiti djeteta na razini grada Splita;
- 2.4. Razvoj novih socijalnih usluga i programa, sukladno utvrđenim potrebama i socijalnim rizicima grada Splita;
- 2.5. Smanjenje socijalne isključenosti djece nastale zbog obiteljskih socijalnih rizika.

3. Kontinuirano razvijati i poticati kvalitetne, dobro prilagođene i dostupne socijalne usluge za djecu i obitelji, korisnike prava u sustavu socijalne skrbi

Aktivnosti:

- 3.1. Proširenje kapaciteta i razvijanje postojećih socijalnih usluga i koordinacija već postojećih usluga radi bolje efikasnosti;
- 3.2. Razvoj izvaninstitucionalnih oblika socijalnih usluga potpore i podrške djeci i obiteljima;
- 3.3. Razvoj mreže socijalnih usluga (institucionalnih i izvaninstitucionalnih) radi cjelovite podrške i osnaživanja, sukladno potrebama;
- 3.4. Poticanje i razvoj novih programa namijenjenih prevenciji, prepoznavanju i rješavanju poteškoća i problema djece i obitelji te poboljšanje kvalitete njihova života u zajednici.

4. Doprinositi procesu socijalne kohezije kako bi se omogućio razvoj individualnih i skupnih ljudskih potencijala i cjelovitog društvenog potencijala

Aktivnosti:

- 4.1. Razvoj postojećih i poticanje novih programa rada u zajednici, volonterskog rada i rada organizacija civilnog društva koji su potpora djeci i obiteljima koji žive u različitim uvjetima i u stanju socijalno - zaštitne potrebe;
- 4.2. Razraditi mrežu programa koji su potpora obitelji i djeci;
- 4.3. Praćenje i ažuriranje mreže programa potpore.

5. Jačati svijest o vrijednostima obiteljskog i roditeljskog odgoja za zdrav razvoj djeteta

Aktivnosti:

- 5.1. Osigurati uvjete za promociju obiteljskih vrijednosti;
- 5.2. Osigurati uvjete za podizanje roditeljskih vještina i kompetencija;
- 5.3. Kontinuirano razvijati partnerstvo obitelji, odgojno-obrazovnih ustanova i zajednice.

6. Razvijati kulturu odgovornog i kompetentnog roditeljstva

Aktivnost:

- 6.1. Izraditi interaktivnu kartu škola roditeljstva i drugih edukacija za roditelje.

7. Održavati postojeće i uvoditi nove mjere pomoći roditeljima djece s teškoćama u razvoju i obiteljima s rizičnim faktorima (socijalna zaštita, jednoroditeljske obitelji, samohrani roditelji, višečlane obitelji i sl.)

Aktivnosti:

- 7.1. Razraditi mogućnost efikasnije suradnje partnerstva obitelji, odgojno-obrazovne ustanove – osobnih pomoćnika/asistenata u nastavi - zajednice i socijalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju;
- 7.2. Ispitati mogućnost primjene dosadašnjih oblika materijalne pomoći obiteljima s četvero i više djece, a određeni su Odlukom o socijalnoj skrbi, na obitelj s troje djece.

Nositelji aktivnosti

Dječje gradsko vijeće, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, stručne službe Grada Splita, Centar za socijalnu skrb, Centar za socijalnu skrb – Podružnica Obiteljski centar, Policijska uprava Splitsko-dalmatinska, odgojno-obrazovne ustanove, organizacije civilnog društva, Koordinacijski odbor Grada Splita

Indikatori

- Postotak djece obuhvaćenih nekim od oblika pomoći iz sustava socijalne skrbi;
- Broj educiranih stručnjaka za provođenje programa pomoći djeci žrtvama seksualnog zlostavljanja;
- Broj preventivnih programa i aktivnosti koji se provode za unaprjeđenje uvjeta života djece u rizičnim uvjetima.
- Vrste potpora obiteljima s troje i više djece;
- Vrste potpora samohranim roditeljima;
- Vrste pomoći obiteljima s djecom s teškoćama u razvoju;
- Vrste pomoći obiteljima koje žive u rizičnim uvjetima;
- Izgrađen program - razvoj mreže škola za roditelje;
- Izgrađen sustav potpora obiteljskim savjetovalištim;
- Izrađena interaktivna karta škola roditeljstva i drugih edukacija za roditelje.

5. KULTURA, SPORT I SLOBODNO VRIJEME DJECE

Opis

Sudjelovanje djece u kulturnim i sportskim aktivnostima predstavljaju, uz obrazovanje, jednu od glavnih dimenzija djetetova života. S obzirom da su navedene aktivnosti koje se realiziraju kroz različite institucije, i umrežavanje istih, zajednički projekti te razmjena informacija pridonijeli bi jasno usmjerenom načinu i sadržaju obraćanja djeci. Isto tako omogućavanjem praćenja i primjene suvremenih metoda edukacije djece u području kulture i sporta ojačala bi se platforma iz koje bi izašle nove generacije samopouzdanih i kreativnih mladih osoba, konkurentnih u svojim vještinama i znanjima. Osim navedenog posebnu pozornost gradovi i općine trebaju usmjeravati na financiranje glazbeno-scenske djelatnosti, kulturno-umjetnički amaterizam, kazališnu djelatnost, nakladničku djelatnost, organizaciju raznih kulturno-umjetničkih djelatnosti te brojne druge manifestacije koje će, uz sudjelovanje u raznim sportskim aktivnostima, sveobuhvatno djeci dati kreativni prilog njihovom ponašanju i djelovanju, razvoju zdravih stilova života, prevencija nasilja i netolerancije.

Prepoznate potrebe Grada Splita sadržane su u ciljevima osiguranja adekvatnih prostora za sadržajno provođenje slobodnog vremena i rekreaciju djece, kontinuiranu edukaciju stručnih kadrova, kao i razvoj međugeneracijske integracije i volonterstva.

Gradovi i općine trebaju poticati uključivanje djece i mladih u razne oblike organiziranog provođenja slobodnog vremena s ciljem socijalizacije, aktivnog odmora i razonode. Stoga je potrebno redovito pratiti stanje javnih prostora, parkova, igrališta, sportskih i drugih javnih objekata radi uklanjanja stanja ili situacija koje izlažu djecu riziku ili štetnom utjecaju uz obavezno uključivanje djece čija iskustva direktno mogu uputiti na eventualne rizike kojima su izloženi.

Prepoznate potrebe Grada Splita sadržane su u ciljevima osiguranja adekvatnih prostora za sadržajno provođenje slobodnog vremena i rekreaciju djece, kao i razvoj međugeneracijske integracije i volonterstva.

Ciljevi

1. Kultura dostupna svakom djetetu

Aktivnosti:

- 1.1. Stvaranje uvjeta za aktivniju i sadržajnije dostupnost kulturno umjetničkih programa djeci u riziku od socijalne isključenosti – podrška udrugama koje pomažu ostvarenju navedenog cilja;
- 1.2. Stvaranje uvjeta za aktivniju i sadržajnije dostupnost kulturno umjetničkih programa djeci iz rubnih dijelova Grada.

2. Sport dostupan svakom djetetu

Aktivnost:

- 2.1. Stvaranje uvjeta za aktivniju i sadržajnije dostupnost sporta i sportskih programa djeci u riziku od socijalne isključenosti – podrška udrugama/sportskim klubovima koje pomažu ostvarenju navedenog cilja.

3. Stvarati uvjete i prostor za realizaciju kulturnih i sportskih aktivnosti

Aktivnosti:

- 3.1. Omogućiti uređenje minimalno jednog sportsko-rekreacijskog centra/ školskog igrališta godišnje;
- 3.2. Kontinuirano pratiti potrebe za sportskim dvoranama te stvarati uvjete za izgradnju dodatnih kapaciteta;
- 3.3. Omogućiti djelovanje kulturnih institucija/udruga i na rubnim dijelovima Grada.

4. Poticati razvoj kreativnosti i afirmaciju sudjelovanja djece u kulturi

Aktivnosti:

- 4.1. Ojačati međusobnu suradnju odgojno-obrazovnih i kulturnih institucija;
- 4.2. Ojačati mogućnost upoznavanja djece s kreativnim industrijama kroz edukaciju u institucijama te kroz djelovanje udruga.

5. U svakoj odgojno-obrazovnoj ustanovi djeci učiniti dostupnim kulturne i sportske sadržaje

Aktivnost:

- 5.1. Poticati i dalje razvijati postojeće kapacitete u skladu s potrebama djece i mogućnostima ustanova.

6. Sustavom stipendija poticati nadarenu djecu

Aktivnost:

- 6.1. Sukladno proračunskim mogućnostima nastaviti sa stipendiranjem nadarene djece kroz klubove i pojedinačna stipendiranja.

7. Povećanje broja suvremenih, kvalitetnih kulturnih programa

Aktivnosti:

- 7.1. Stručno usavršavanje kadrova iz područja kulture, odgoja i obrazovanja;
- 7.2. Uspostava sustava kritičkog propitivanja vrijednosti programa koji se nude institucijama.

8. Uspostava informativno-edukacijskog centra za djecu osmišljenog s ciljem organizacije predavanja, praktičnih radionica i pružanja informacija

Aktivnosti:

- 8.1. Stvaranje prostorno/financijskih preduvjeta;
- 8.2. Definiranje modela upravljanja.

9. Stvaranje prostora i uvjeta za provedbu programskih sadržaja i aktivnosti djece u slobodnom vremenu

Aktivnosti:

- 9.1. Izgradnja i obnova dječjih igrališta uz prethodno definiranje kriterija na osnovu analize potreba i gustoće naseljenosti i boravka djece u pojedinim gradskim kotarevima;
- 9.2. Izraditi interaktivnu kartu igrališta i ostalih sadržaja;
- 9.3. Obnova trim staze u Park šumi Marjan;
- 9.4. Izrada dokumentacije za uređenje Dječjeg grada u Park-šumi Marjan;
- 9.5. Sustavno stvaranje novih sadržaja za djecu u Park-šumi Marjan;
- 9.6. Jačanje suradnje institucija, klubova i udruga.

10. Potpora programima za djecu koji se realiziraju u njihovom slobodnom vremenu

Aktivnost:

- 10.1. Informiranje i promoviranje svih gradskih sadržaja (institucija i civilnog društva) putem raznih komunikacijskih kanala (web portala, medija i sl.) na svim razinama.

11. Razvijati volonterstvo među djecom

Aktivnost:

- 11.1. Omogućiti edukaciju i informiranje suradnjom između volonterskih centara te odgojno-obrazovnih ustanova.

12. Promovirati kvalitetno korištenje slobodnog vremena te razvijati međugeneracijsku integraciju u području sporta, kulture i drugih aktivnosti slobodnog vremena djece

Aktivnost:

12.1. Omogućiti kontinuiranu interakciju između nositelja programa (vezano uz cilj 2.)

13. Osvještavanje o vrijednosti/važnosti korištenja slobodnog vremena za psihofizičko stanje djeteta

Aktivnost:

13.1. Edukacija o vrijednosti/važnosti korištenja slobodnog vremena (isključenog iz organizacijske strukture klubova i sl.).

Nositelji aktivnosti

Dječje gradsko vijeće, stručne službe, ustanove u kulturi Grada, ustanove u sportu Grada, odgojno-obrazovne ustanove Grada, komunalne tvrtke Grada, sportska društva Grada, sportski savezi Grada, organizacije civilnog društva, Koordinacijski odbor Grada Splita

Indikatori

- Broj izgrađenih i uređenih sportsko-rekreacijskih centara/školskih igrališta;
- Broj izgrađenih sportskih dvorana;
- Visina potpore sportskim omladinskim školama u odnosu na prethodnu godinu;
- Visina potpore projektima iz kulture, namijenjenih djeci u odnosu na prethodnu godinu;
- Broj djece, te posebno broj djece s teškoćama u razvoju uključenih u kulturno-umjetničke programe;
- Broj djece, te posebno djece s teškoćama u razvoju uključenih u sportske aktivnosti;

- Broj programa namijenjenih djeci u području rubnih dijelova Grada, povećan za 2;
- Broj novih programa iz područja kreativne industrije, povećan za 3;
- Veći broj zaposlenih muzejskih pedagoga u institucijama Grada, povećan za 3;
- Definiran prostor i model upravljanja informativno–edukacijskog centra za djecu;
- Broj izgrađenih i uređenih dječjih igrališta;
- Broj uređenih igrališta oko predškolskih ustanova i škola;
- Izvješće Koordinacijskog odbora o stanju prostora i broju projekata/programa za djecu u svrhu provođenja slobodnog vremena;
- Broj volonterskih akcija, povećan za 2;
- Tri edukacije na temu korištenja slobodnog vremena.

ZAKLJUČAK – EVALUACIJA

Program za ostvarivanje prava i potreba djece Grada Splita za razdoblje 2016.–2017. godine za svako utvrđeno programsko područje obuhvaća:

- prepoznate potrebe i ciljeve;
- aktivnosti;
- nositelje aktivnosti;
- indikatore.

Time su jasno utvrđene mjere koje u okviru svojih ovlasti i zaduženja trebaju poduzimati naznačeni nositelji aktivnosti. Popisom indikatora jasno se utvrđuju parametri koji će se pratiti pa će se time jasno moći utvrditi jesu li i u kojoj mjeri zadovoljene potrebne koje su u okviru programskog područja utvrđene.

Zadaća Koordinacijskog odbora Grada Splita u akciji „Gradovi i općine – prijatelji djece“ je vrlo složena jer uključuje svu potrebnu koordinaciju među tijelima koji planiraju i osiguravaju sredstva, osmišljavaju programe i projekte te ih provode, kao i izradu godišnjih Izvedbenih planova za ostvarivanje prava i potreba djece Grada Splita koji proizlaze iz Programa. Nadalje, jednako tako je utvrđena obveza Koordinacijskog odbora da za svaku godinu izradi Izvješće o realizaciji Izvedbenog plana s prijedlozima poduzimanja daljnjih mjera po pitanju onih aktivnosti koje eventualno nisu izvršene. Izvješće treba sadržavati i sve elemente evaluacije pojedinačnih aktivnosti kao i cjelovitog izvršenja Plana.

Koordinacijski odbor Grada Splita izradio je Program za ostvarivanje prava i potreba djece Grada Splita za razdoblje 2016. – 2017. godine kao bitan dokument za planiranje i izradu godišnjih Izvedbenih planova te ujedno kao kvalitetnu podlogu za izradu Strategije za ostvarivanje prava i potreba djece Grada Splita kojom bi se obuhvatilo razdoblje od 2018. do 2022. godine. Strategija se radi na osnovi do sada već utvrđenih podataka te daljnje analize postojećeg stanja svakog pojedinog programskog područja, postavljanja ciljeva po područjima te utvrđivanja prioriteta na osnovi čega će se predložiti mjere, procijeniti troškovi te utvrditi nositelji i odgovorna tijela za svaku pojedinačnu mjeru. Strategija se radi participativnim pristupom, odnosno

uključenjem šire javnosti u svim fazama njezine pripreme i provedbe kako bi se konsenzusom utvrdile mjere kojima bi cjelokupna lokalna zajednica stvarala kvalitetne uvjete za ostvarivanje prava i potreba djece Grada Splita.

Koordinacijski odbor Grada Splita u akciji
„Gradovi i općine – prijatelji djece“

www.split.hr